

กค. 518
วันที่ 2 พ.ย. ๖๑
เวลา 16:00 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส29474 ลงรับ
รับที่ : ส18549/61 กค. ✓
วันที่ : 02 พ.ย. 61 เวลา : 15:58

ที่ กต ๐๗๐๓/๑๓๘๕

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ผลการเข้าร่วมการประชุม World Economic Forum (WEF) on ASEAN ประจำปี ๒๕๖๑

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๒/๔๑๑๖ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑
สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายกรัฐมนตรีได้มีบัญชามอบหมาย พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เข้าร่วมการประชุม World Economic Forum (WEF) on ASEAN ประจำปี ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งจัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “ASEAN 4.0: Entrepreneurship and the Fourth Industrial Revolution”

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอผลการเข้าร่วมการประชุม WEF on ASEAN ประจำปี ๒๕๖๑ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และ WEF ได้มีหนังสือเรียนเชิญนายกรัฐมนตรี เข้าร่วมการประชุม WEF on ASEAN ประจำปี ๒๕๖๑ ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ ๑๒ - ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ภายใต้หัวข้อ “ASEAN 4.0: Entrepreneurship and the Fourth Industrial Revolution” ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรม (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) เป็นผู้แทนเข้าร่วม

ทั้งนี้ การประชุม WEF on ASEAN เป็นเวทีการประชุมระดับภูมิภาคประจำปีของ WEF เป็นการรวมตัวกันของเครือข่ายผู้นำภาคการเมือง ธุรกิจ และภาคประชาสังคม มีการถ่ายทอดวิทยุทัศน์ และนโยบายสำคัญจากผู้นำประเทศและภาคธุรกิจที่มีอิทธิพลของโลก เพื่อเสนอแนะทิศทางในการกำหนด นโยบายด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาสำหรับภูมิภาคอาเซียน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศและหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย

๓.สาระสำคัญของเรื่องที่จะเสนอ

เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้เข้าร่วมกิจกรรมของการประชุม WEF on ASEAN ประจำปี ๒๕๖๑ ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ดังนี้

๓.๑ พิธีเปิดการประชุม ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๓๐ น.

๓.๑.๑ การกล่าวเปิดการประชุม โดย (๑) ศ. ดร. Klaus Schwab ผู้ก่อตั้งและ Executive Chairman ของ WEF ได้กล่าวต้อนรับและแสดงความชื่นชมภูมิภาคอาเซียนซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีพลวัตทางเศรษฐกิจสูง (๒) ผู้แทนเลขาธิการสหประชาชาติได้อ่านสารแสดงความยินดี (๓) นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามกล่าวต้อนรับ (๔) นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสิงคโปร์ ในฐานะประธานอาเซียน ได้กล่าวแสดงความเชื่อมั่นว่าอาเซียนจะสามารถเผชิญความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างดี และ (๕) รองนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีน (นายหู ซุนหัว) ในฐานะแขกพิเศษ ได้เน้นย้ำถึงความสัมพันธ์ที่ราบรื่นระหว่างจีนกับอาเซียน และความร่วมมือที่กำลังขยายตัวในทุกมิติ

๓.๑.๒ การกล่าวอภิปรายแสดงวิสัยทัศน์ภายใต้หัวข้อ “อนาคตของอาเซียน ในยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ (4th Industrial Revolution หรือ 4IR)” โดย (๑) ประธานาธิบดีสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (๒) นายกรัฐมนตรีราชอาณาจักรกัมพูชา (๓) นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (๔) ที่ปรึกษาแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (นางออง ซาน ซู จี) และ (๕) รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ผู้อภิปรายทุกท่านเห็นพ้องกันว่า ในการเผชิญการเปลี่ยนแปลงในยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ และเพื่อบรรลุเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สมาชิกอาเซียนควรให้ความสำคัญ ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผ่านการพัฒนาการศึกษาและทักษะแรงงาน (๒) การส่งเสริมความเชื่อมโยงทั้งทางกายภาพ ดิจิทัล กฎระเบียบ และประชาชน (๓) การบ่มเพาะผู้ประกอบการ startups และวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (Micro, Small and Medium Enterprises (MSMEs) และ (๔) การสร้างการพัฒนาที่ครอบคลุมทุกภาคส่วน มีความยั่งยืน และตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้กล่าวถ้อยแถลง ในส่วนของประเทศไทยว่า รัฐบาลไทยตระหนักถึงความท้าทายของการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ ต่อการพัฒนาประเทศ จึงดำเนินนโยบายประเทศไทย ๔.๐ เพื่อให้เศรษฐกิจมีการเติบโต โดยเน้นการสร้างคุณค่า และขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และการสร้างสังคม ๔.๐ ที่ประชาชนทุกภาคส่วนจะได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง และในระดับภูมิภาค ไทยเน้นบทบาทการเป็น “ผู้สร้างความเชื่อมโยง” ในทุกมิติ ผ่านการสอดประสานของแผนแม่บทด้านความเชื่อมโยงในกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy หรือ ACMECS) ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation หรือ BIMSTEC) และอาเซียน รวมถึงเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ของสหประชาชาติ

๓.๒ การหารือระดับสูงในช่วงการรับประทานอาหารกลางวัน (CEO Luncheon)

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้เข้าร่วมงานเลี้ยงรับรองอาหารกลางวันระหว่างผู้นำรัฐบาลกับผู้บริหารระดับสูงจากภาคเอกชนชั้นนำ เช่น ผู้ร่วมก่อตั้ง Grab ผู้บริหารบริษัท VISA ฯลฯ โดยได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากมุมมองของภาคเอกชนในเรื่อง 4IR และมีข้อเสนอต่อผู้แทนภาครัฐ ดังนี้

(๑) ผู้แทนภาคธุรกิจเห็นพ้องกับ ๔ ประเด็นสำคัญที่ผู้นำได้กล่าวถึงในช่วงพิธีเปิด และเล็งเห็นว่า การก้าวเข้าสู่ยุค 4IR จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการวางนโยบาย เพื่อรับมือกับผลกระทบจาก 4IR โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องผลกระทบต่อตลาดแรงงาน ทั้งในมิติของการสร้างงาน และสูญเสียงานในเวลาเดียวกัน

(๒) เสนอให้รัฐบาลประเทศสมาชิกอาเซียนให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาตลอดชีพ (Life-Long Learning) และการทบทวนทักษะ (Re-training) นอกจากนี้ แหล่งเงินทุนมีความสำคัญยิ่งต่อภาคเอกชน โดยควรพิจารณาใช้ประโยชน์จากเงินทุน จากธุรกิจประกันภัย ซึ่งยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ เห็นควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มความปลอดภัยทางไซเบอร์ ซึ่งจะเป็พื้นฐานสำหรับการส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ให้แพร่หลาย และยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจผ่านการเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่คุณค่าโลก (Global Value Chain หรือ GVC) ได้มากยิ่งขึ้น

๓.๓ การเสวนาวาระพิเศษ หัวข้อ “A New Vision for the Mekong Region”

ระหว่างเวลา ๑๗.๓๐ - ๑๘.๑๕ น.

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ร่วมกับนายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นายกรัฐมนตรี ราชอาณาจักรกัมพูชา ที่ปรึกษาแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (นางออง ซาน ซู จี) ได้ร่วมการเสวนาหัวข้อ “A New Vision for the Mekong Region” มีผู้เข้ารับฟังกว่า ๔๐๐ คน สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๑) ผู้ร่วมเสวนาเห็นพ้องกันว่า การรวมกลุ่มของประเทศในลุ่มน้ำโขง คือ เวียดนาม สปป. ลาว กัมพูชา เมียนมา และไทย ได้สร้างสันติสุขและความร่วมมือ อันเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนา ทางเศรษฐกิจและสังคมความเป็นอยู่ต่อไป และกรอบความร่วมมือ ACMECS ที่ไทยได้ดำเนินและได้จัดประชุม ระดับผู้นำไปเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ จะช่วยผลักดันความเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งด้านกายภาพ ด้านสถาบัน และระหว่างประชาชน กล่าวคือ ลุ่มน้ำโขงเป็น “ลุ่มน้ำแห่งสันติภาพและความร่วมมือฉันมิตร”

(๒) รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กล่าวถึงวิสัยทัศน์ของไทย ซึ่งมองกรอบ ACMECS เป็นกลไกส่งเสริมสันติภาพและการพัฒนาในอนุภูมิภาคเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนา ที่ยั่งยืน ซึ่งกรอบ ACMECS จะช่วยสร้างความเชื่อมโยงด้านขนส่งและโลจิสติกส์ พลังงาน การท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นกรอบที่จะช่วยสร้างความเชื่อมโยงทั้งภายในอาเซียนและออกไปสู่ประเทศและภูมิภาคอื่น ๆ รวมทั้ง จีน ญี่ปุ่น เกาหลี เอเซียใต้ และยุโรปต่อไป

๓.๔ การพบหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประชุม รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรม ได้พบหารือกับผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ดังนี้

(๑) ศ. ดร. Klaus Schwab ผู้ก่อตั้งและ Executive Chairman ของ WEF ซึ่งได้กล่าวชื่นชมนโยบายประเทศไทย ๔.๐ และบทบาทของไทยในการส่งเสริมความเชื่อมโยง ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุค 4IR และแสดงความประสงค์จะร่วมมือกับไทยต่อไป นอกจากนี้ ได้สอบถามถึง สถานการณ์การเมืองไทยและการจัดการเลือกตั้ง โดยเฉพาะในเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองว่าอาจเกิดขึ้นซ้ำ อีกหรือไม่ ซึ่งรองนายกรัฐมนตรีฯ ได้แจ้งว่า ไทยได้ดำเนินการตาม Roadmap ในการพัฒนาประเทศ เพื่อนำไปสู่การเลือกตั้งในปี ๒๕๖๒ และแสดงความเชื่อมั่นว่าการปฏิรูปประเทศที่ผ่านมาจะช่วยให้ปัญหา ความขัดแย้งทางการเมืองไม่เกิดขึ้นซ้ำรอยเดิมอีก

(๒) นาย Johan de Villiers กรรมการผู้จัดการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ABB Group ซึ่งเป็นบริษัทแนวหน้าด้านวิศวกรรมหุ่นยนต์และเทคโนโลยีของโลก โดยนาย de Villiers ได้ชื่นชมนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลไทยว่า เอื้ออำนวยและไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ อีกทั้งประเทศไทยยังมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีมาก และแสดงความพร้อมของ ABB ในการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาของไทย เพื่อผลิตบุคลากรที่พร้อมสำหรับยุค 4IR ต่อไป ทั้งนี้ ประสงค์จะนัดหมายเข้าพบรองนายกรัฐมนตรีฯ เพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือและแนวทางการลงทุนขยายธุรกิจในประเทศไทยต่อไป

(๓) นายอรินทร์ จิรา ประธานร่วม ASEAN Business Advisory Council (ASEAN-BAC) และรองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งได้นำเสนอประเด็นที่ภาคเอกชนอาเซียนให้ความสำคัญ ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ของไทยและอาเซียน (๒) นอกจากการพัฒนาภายในประเทศแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเครือข่ายดิจิทัลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการเพิ่มทักษะ (Up-skill) และการทบทวนทักษะ (Re-skill) ซึ่งไทยสามารถมีบทบาทนำในอาเซียนได้ เนื่องจากมีระบบอาชีวศึกษาที่ดี และ (๔) การช่วยสนับสนุน MSMEs ให้ปรับตัวเข้าสู่ 4IR ซึ่งภาครัฐสามารถร่วมมือกับภาคเอกชนขยายเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการ และอาจจัดกิจกรรมลักษณะ “พี่สอนน้อง” (mentorship) ให้ภาคธุรกิจเอกชนร่วมมือกันพัฒนาศักยภาพเชิงธุรกิจ

๔. ข้อสังเกต/ ข้อคิดเห็น

๔.๑ เวียดนามให้ความสำคัญกับการจัดการประชุม WEF on ASEAN 2018 เป็นอย่างมาก ซึ่งผู้นำอาเซียนหลายประเทศได้ตัดสินใจเข้าร่วมเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างภาพลักษณ์ด้านเศรษฐกิจของอาเซียนต่อภาคเอกชนข้ามชาติ ขณะเดียวกันผู้นำหลายประเทศใช้ประโยชน์จากเวที WEF on ASEAN เพื่อแสดงจุดยืนในประเด็นต่าง ๆ ต่อประชาคมโลก เช่น ประธานาธิบดีสาธารณรัฐอินโดนีเซียกล่าวถึงความสำเร็จในการเป็นเจ้าภาพการจัดการแข่งขันเอเชียนเกมส์และการยึดมั่นต่อระบบเศรษฐกิจพหุภาคี นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้สร้างความเชื่อมั่นต่อนโยบายการพัฒนาประเทศให้เป็น “battery of Asia” และมาตรการป้องกันมิให้เกิดปัญหาในการสร้างเขื่อนเกิดขึ้นอีก ขณะที่นายกรัฐมนตรีราชอาณาจักรกัมพูชาแสดงความเชื่อมั่นในเอกภาพของอาเซียนและย้ำเรื่องบริบทการพัฒนาการเมืองและเศรษฐกิจซึ่งแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน โดยรวม เวที WEF on ASEAN 2018 ประสบความสำเร็จในการเชิญผู้นำระดับสูงของอาเซียนและมิตรประเทศเข้าร่วม อีกทั้งมีผู้แทนระดับ CEO ของบริษัทข้ามชาติมาเข้าร่วมจำนวนมาก โดยเป็นเวทีการประชุมที่มีทั้งวาระให้ผู้นำได้แสดงวิสัยทัศน์ระดับภูมิภาค และมีกิจกรรมให้ภาคเอกชนได้แลกเปลี่ยนแนวคิดในประเด็นที่หลากหลาย (เช่น พลังงาน สิ่งแวดล้อม การพัฒนาชุมชน เป็นต้น)

๔.๒ การเข้าร่วม WEF on ASEAN 2018 ของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม นอกจากเป็นการยืนยันถึงการให้ความสำคัญของไทยต่อเวียดนามแล้ว (รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้แจ้งนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามด้วยว่า นายกรัฐมนตรีติดภารกิจสำคัญภายในประเทศจึงไม่สามารถมาร่วมได้ ซึ่งนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามแสดงความเข้าใจ) รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมยังได้แสดงวิสัยทัศน์ของไทยในเรื่องการเชื่อมโยงกลุ่มประเทศสมาชิก ACMECS เข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นการย้ำถึงบทบาทสำคัญของไทยในเชิงสร้างสรรค์และเป็นรูปธรรมในภูมิภาคอาเซียน และการที่ WEF จัดวาระพิเศษเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงแสดงให้เห็นว่ากรอบ ACMECS กำลังเป็นที่สนใจและจับตาจากภาคธุรกิจเอกชนและสื่อมวลชน และมีความคาดหวังสูงที่จะนำไปสู่การเชื่อมโยงที่มีผลเป็นรูปธรรมต่อไป

๕. ข้อเสนอส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบผลการเข้าร่วมการประชุม WEF on ASEAN ประจำปี ๒๕๖๑ ของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๔๓

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ wiranyat@mfa.go.th